

در دوره ایران باستان، اغلب مردم در روستاها زندگی می کردند و کشاورزان بیشترین جمعیت آن زمان را تشکیل می دادند .

۸- تا قبل از سلسله ساسانیان شهرها محل زندگی چه کسانی بود؟

بیشتر محل زندگی شاهان و مأموران حکومت بود.

۹- از چه دوره ای تعداد شهرها زیاد شدند و جمعیت شهرنشین افزایش یافت ؟

از دوره ساسانیان

۱۰- در دوره ساسانیان چه کسانی علاوه بر شاه در شهرها زندگی می کردند؟

در این شهرها علاوه بر مأموران حکومتی، صنعتگران، بازرگانان و پیشه وران نیز زندگی می کردند.

فعالیت

۱۱- از چه زمانی شغل های مختلف بوجود آمد؟

پس از یکجانشینی تقسیم کار اجتماعی پدید آمد و افراد در گروه های مختلف شغلی دسته بندی شده بودند.

۱۲- در کتاب اوستا مردم به چند دسته تقسیم شده اند؟

در کتاب اوستا، مردم به دسته پیشوایان دینی، نظامیان، کشاورزان و دامداران تقسیم شده اند و هر دسته وظیفه خاصی دارد.

۱۳- اختلافات طبقاتی چگونه در جامعه بوجود آمد ؟ و در چه دوره ای به اوج رسید؟

با تشکیل امپراتوری های بزرگ و تمرکز قدرت و ثروت در دست شاهان و شاهزادگان و سایر مقام های حکومتی به تدریج اختلاف طبقاتی در جامعه به وجود آمد و طبقات اجتماعی امتیازات و حقوق متفاوتی به دست آوردند. اختلافات طبقاتی در دوره ساسانیان به اوج رسید

۱۴- در دوره ساسانیان مردم به چند طبقه تقسیم شده بودند؟

اشراف و بزرگان.....شاه و شاهزادگان، روحانیون زرتشتی(موبدان)، فرماندهان نظامی و دبیران

عامه مردمپیشه وران، بازرگانان و کشاورزان.

۱۵- در دوره ساسانیان اشراف و بزرگان از چه حقوق و امتیازاتی برخوردار بودند؟

اشراف و بزرگان از حقوق و امتیازات زیادی برخوردار بودند. آنها زمین ها و ثروت های فراوان داشتند اما از پرداختن مالیات سرانه معاف بودند. از حق تحصیل و آموزش برخوردار بودند و خود را صاحب جان و مال مردم می دانستند.

۱۶- کشاورزان در دوره ساسانی چه وضعیتی داشتند؟

کشاورزان با آنکه اکثریت جامعه را تشکیل می دادند و فعالیت اقتصادی مهم بر دوش آنها بود، از بسیاری از حقوق اجتماعی

محروم بودند. آنها و فرزندان شان حق تحصیل نداشتند. بار سنگین مالیات بردوش آنها بود و در جنگ ها، سپاه پیاده نظام را تشکیل

می دادند. اگر کسی از جنگ فرار می کرد به شدت مجازات می شد.

۱۷- در دوره ساسانی موبدان زرتشتی چه موقعیتی داشتند؟

در این دوره، موبدان زرتشتی که خود جزء طبقه بزرگان بودند از این اختلاف طبقاتی حمایت می کردند و در دستگاه حکومتی

نفوذ زیادی داشتند

۱۸- جامعه طبقاتی چه ویژگیهایی داشت؟

در جامعه طبقاتی، رفتن از طبقه ای به طبقه دیگر بسیار سخت و تقریباً ناممکن بود. یعنی فرزند کشاورز می بایستی تا ابد کشاورز بماند. همچنان که اشراف زادگان همیشه در گروه اشراف می ماندند. افراد از طبقه محروم نمی توانستند با بزرگان از دواج کنند.

لباس و مسکن طبقات نیز متفاوت بود. در شهرها پیشه وران و کشاورزان نمی توانستند در محله خاص بزرگان سکونت کنند و به ناچار

در حومه شهرها ساکن می شدند. در دوره ساسانی طبقات مختلف حتی آتشکده های جداگانه ای داشتند. این وضع طبقاتی بر روابط،

آداب و معاشرت مردم نیز تأثیر گذاشته بود.

۱۹- به گفته هرودوت، ایرانیان دوره باستان چه ویژگیهایی داشتند؟

هرودوت نوشته است: ایرانی ها وقتی در کوچه به هم می رسیدند روبوسی می کردند و اگر با یکدیگر تفاوت طبقاتی داشتند افراد عامی می بایستی در برابر اشراف و بزرگان زانو می زدند.

۲۰- زندگی پادشاهان و شاهزادگان در دوره ایران باستان چگونه بود؟ مثال بزنید. (مشابه سوال ۸ درس بیست)

در دوره ایران باستان، شاهان و شاهزادگان زندگی بسیار پرتجملی داشتند و در کاخ ها به خوشگذرانی می پرداختند. برای مثال

خسرو پرویز تاجی داشت که مقدار زیادی طلای خالص در آن به کار برده شده بود و مروارید های آن به اندازه تخم گنجشک بودند. در

آن دوره، تاج سنگین را از سقف آویزان می کردند و شاه زیر آن می نشست. خسرو پرویز شطرنجی داشت که مهره های آن از یاقوت و زمرد بودند و بر تختی می نشست که از عاج فیل درست شده بود و نرده های آن از طلا و نقره بود.

۲۱- مورخان از کدام اثر ادبی برای پی بردن به اوضاع و احوال مردم دوره ایران باستان استفاده کرده اند؟

شاهنامه فردوسی

درس ۲۲

۱- به گفته پژوهشگران در کدام سرزمین برای اولین بار کشاورزی و دامپروری آغاز شده است؟

فلات ایران از نخستین سرزمین هایی بوده که کشاورزی و پرورش دام در آن آغاز شده و حتی دانش و مهارت کشت و زرع از ایران به سرزمینهای دیگر برده شده است.

۲- در ایران باستان کشاورزی چه جایگاهی داشت؟

کشاورزی مهمترین پیشه و وسیله معیشت در ایران باستان بود. در اوستا و کتیبه های آن دوره، عبارت هایی درباره اهمیت و ارزش

کار کشاورزان دیده می شود. فعالیت های کشاورزی از طرف حکومت نیز تشویق می شد. در دوره هخامنشیان، یونانی ها به تلاش های شاهان پارس، برای تشویق کشاورزی حسرت می خوردند.

۳- در ایران باستان چه محصولاتی بیشتر کشت می شد؟ و کشاورزان در کنار کشاورزی کار دیگری انجام می دادند؟

گندم و جو مهم ترین محصول زراعی ایرانیان باستان بود. کشت پنبه در نواحی مستعد رواج داشت و به همین جهت کارگاه های

پنبه ریزی توسعه یافت و پارچه های پنبه ای یکی از صادرات مهم بعضی از ایالات بود. کشاورزان ایرانی علاوه بر کار کشاورزی به پرورش دام نیز می پرداختند.

۴- ایرانیان باستان در کدام صنعت ها فعالیت داشتند؟

تهیه پارچه های لطیف از پنبه، ابریشم و پشم و تهیه شالهای پشمی و حریر در کارگاه های مرو، ری، اهواز و شوشتر رواج داشت. ایرانیان در پیشه نجاری، آهنگری و شیشه گری نیز پیشرفت کرده بودند. در دوره ساسانی، ارابه های ساخت ایران به ظرافت و زیبایی، مشهور بوده است. ساختن اسباب و اثاثیه منزل، شمشیر، ابزارهای کشاورزی و ابزارهای جنگی مانند بازوبند و زره و نظایر آنها

نیز از مشاغل آن دوره بود.

۵- بافرمان چه کسی جاده شاهی ساخته شد؟

داریوش اول هخامنشی.

۶- چه عواملی سبب رونق تجارت در دوره ایران باستان شد؟

در آن زمان امنیت در راه ها برقرار و کاروانسراهایی در فاصل های معین بنا گردیدند. در نتیجه این اقدامات، تجارت بیش از پیش رونق گرفت.

۷- جاده ابریشم کدام سرزمین ها را به هم وصل میکرد؟ و چرا به آن جاده ابریشم می گفتند؟

جاده ابریشم راهی بود که چین و هند را در شرق، به اروپا در غرب متصل می کرد و بخشی از این جاده هم از خاک ایران عبور می کرد.

در آن زمان ابریشم، ارزشمندترین و پرسودترین کالای تجاری بود که از چین به ایران و سرزمین های دیگر صادر می شد.

۸- حکومت های ایران باستان به خصوص ساسانیان از موقعیت ویژه ارتباطی ایران بین شرق و غرب چه استفاده ای می کردند؟

حکومت ساسانی مانع از ارتباط مستقیم تجاری میان چین و روم (اروپا) می شد و تمایل داشت که ابریشم چینی توسط بازرگانان ایرانی به روم صادر شود و یا اینکه ابریشم خام پس از آنکه در کارگاه های ایران تبدیل به پارچه شد به روم فروخته شود.

۹- صادرات ایران در دوره باستان چه بود؟

سنگهای قیمتی، پارچه، قالی و محصولات کشاورزی

۱۰- آیا در ایران باستان دریانوردی و تجارت دریایی وجود داشت؟

ایرانیان باستان به سبب تجربه و مهارت در دریانوردی به تجارت دریایی نیز روی آوردند. در دوران ساسانی، تجارت دریایی رونق

گرفت و بنادر خلیج فارس، لنگرگاه کشتی‌هایی بودند که به کشورهای دور و نزدیک ایران رفت و آمد می‌کردند.

۱۱- چه زمانی برای اولین بار در ایران سکه ضرب شد؟

در زمان هخامنشیان برای اولین بار به فرمان داریوش کبیر، سکه‌ای زرین به نام «دریک» یا «زریک» ضرب شد

۱۲- تا قبل از ضرب سکه افراد کالاهای خود را چگونه می‌فروختند و ضرب سکه چه تأثیری بر تجارت گذاشت؟

تا قبل از رواج سکه، معمولاً ده نشینان، مازاد محصولات خود را به شهر می‌آوردند و با محصولات دیگر که مورد نیازشان بود، مبادله می‌کردند. با ضرب سکه، تجارت رونق بسیار پیدا کرد؛ به طوری که بازرگانان با داشتن پول می‌توانستند کالاهایی خریداری کنند و آنها را به قیمت بیشتر بفروشند

۱۳- چه کسانی اجازه ضرب سکه‌های زرین (طلا)، سکه‌های سیمین (نقره) و سکه‌های مسین (مس) را داشتند؟

سکه‌های زرین فقط به فرمان و به نام پادشاهان ضرب می‌شد. حاکمان ایالت‌ها می‌توانستند با اجازه پادشاه فقط سکه‌های سیمین (نقره‌های) یا مسین (مس) ضرب کنند.

۱۴- منبع اصلی درآمد حکومت‌ها در ایران باستان چه بود؟

در ایران باستان، مالیات منبع اصلی درآمد حکومت‌ها بود که به صورت نقدی یا جنسی دریافت می‌شد.

۱۵- میزان مالیتی که از مردم دریافت می‌شد چگونه بود؟

بیشترین حجم مالیات را کشاورزان پرداخت می‌کردند. دامداران به نسبت تعداد دام‌هایشان و پیشه‌وران و بازرگانان نیز به میزان کالا و خدماتی که عرضه می‌کردند، مالیات می‌دادند. علاوه بر اینها، نوع دیگری از مالیات به نام مالیات سرانه وجود داشت که فقط از عامه مردم وصول می‌شد و بزرگان و اشراف از پرداخت آن معاف بودند.

۱۶- چه زمانی بزرگان و عامه مردم هدایای خود را به پادشاه می‌دادند؟

جشن‌ها و مراسم به تخت‌نشستن شاهان،

۱۷- مالیات دریافتی از مردم چه زمانی افزایش و در چه مواقعی کاهش می‌یافت؟

مأموران مالیاتی معمولاً نسبت به مردم سخت‌گیری و ستم می‌کردند و بیش از آنچه مقرر شده بود، طلب می‌نمودند.

گاهی به دلیل خالی بودن خزانه، میزان مالیات‌ها را افزایش می‌دادند. البته در مواقعی نیز به سبب جلوگیری از شورش مردم و یا بروز

خشکسالی، بخشش‌هایی صورت می‌گرفت.

۱۸- درآمد‌های حکومت در چه مواردی هزینه می‌شد؟

بخش زیادی از درآمد‌های حکومتی صرف جنگ با دشمنان می‌شد. قسمت دیگری از آن، به مصارف شخصی شاه، شاهزادگان،